ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка

ПОЛТАВА 2025

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. Полтавський державний аграрний університет (25 березня 2025 р.). Полтава, 2025. 1015 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВАСИЛІШИН СТАНІСЛАВ – д.е.н., професор, директор Інституту обліку і фінансів Національної академії аграрних наук, провідний вчений Відділення аграрної економіки і продовольства НААН, САРА

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - д.е.н., завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЄРШОВА НАТАЛЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПРИСТЕМСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

KHOMYN PETRO - doktor habilitowany, professor, Akademię Kujawsko-Pomorską

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ДРАНУС ВАЛЕНТИН – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2025
© Кафедра обліку і оподаткування, 2025
© Полтавський державний аграрний університет, 2025

БЕРЖАНІР АНАТОЛІЙ, к. соц. н, доцент,
в. о. завідувача кафедри соціальних і правових дисциплін,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ ІЗ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ

Однією з головних цілей міжнародної спільноти в останні десятиліття є рух до сталого розвитку, який можна розуміти як розвиток економічних, соціальних та екологічних чинників у глобальному вимірі. Реалізація економічних цілей в аграрному секторі неминуче зачіпає інтереси місцевих громад та рівень їх розвитку. А розвинуте суспільство з усіма умовами для гідного життя та праці потребує певних механізмів зворотного зв'язку для подальшого зростання агробізнесу у регіонах, де він функціонує.

Таким механізмом є філософія корпоративної соціальної відповідальності, яка являє собою взаємовигідне партнерство між бізнесом, владою і суспільством. Наявність цього елементу соціальної політики підприємства може мати найбільш позитивний вплив на місцеву громаду.

Чільне місце у соціальній діяльності вітчизняних аграрних компаній займає сприяння розвитку як середньої, так і вищої освіти, що включає у себе не лише фінансову підтримку освітніх закладів, але й організацію семінарів, конференцій та інших заходів, які сприяють обміну знаннями та досвідом між здобувачами і фахівцями аграрної сфери.

Український учений С. Захарін [1] вважає: «Нові економічні умови потребують, аби освітні заклади (освіта) та провідні компанії (бізнес) знаходили якомога більше можливих «ліній перетину», налагоджували ефективне співробітництво, впроваджували спільні проекти виробничого навчання. Вищі навчальні заклади мають орієнтуватися на впровадження стандартів та методик так званої бізнес-освіти, коли основне навчальне навантаження побудоване на опануванні знаннями та навичками, що здатні допомогти вирішити конкретні виробничі (бізнесові, технологічні тощо) ситуації. Саме в системі професійної освіти формуються уявлення про норми, правила, стандарти, які зазвичай встановлюються компаніями. Така взаємна залежність бізнесу і освіти в умовах постіндустріальної економіки призводить до розуміння ефективної професійної освіти (хоч навіть вона знаходиться поза меж корпоративного сектору) як важливого елемента уможливлення зростання вартості компаній.

Розвиток інституту соціальної відповідальності бізнесу має спиратися на загальноприйняті у світовій практиці цивілізовані принципи та правила ведення бізнесу, які дозволять забезпечити соціальну спрямованість економічної системи суспільства на мікро-, мезо- та макрорівнях [2].

Аграрні компанії відіграють важливу роль у розвитку освіти, особливо у сфері аграрної освіти, сталого розвитку, екології та інновацій в агротехнологіях. Їх діяльність зосереджена на створенні освітніх можливостей

для молоді, розвитку професійних навичок та підтримці закладів освіти, які готують кадри для аграрного сектору.

Так, одне з найбільших агропромислових підприємств України – «Миронівський хлібопродукт» (МХП) [3] – активно сприяє розвитку освіти шляхом реалізації різноманітних програм, ініціатив та співпраці із закладами освіти. Основними напрямками діяльності компанії є навчання майбутніх фахівців сільського господарства та професійний розвиток молоді.

Ключовими напрямами його діяльності у сфері освіти є:

1. Освітні програми для студентів – стажування та працевлаштування; професійний розвиток (компанія організовує тренінги та освітні заходи для студентів аграрних спеціальностей).

2. Партнерство із закладами освіти – співпраця з університетами (компанія надає сучасне обладнання, організовує лекції та семінари); модернізація освітніх програм (участь у розробці навчальних курсів, які передбачають інновацій у процес навчання).

3. Надання стипендій та грантів.

4. Розвиток молодіжних ініціатив – агрошколи та майстер-класи (МХП організовує навчальні програми для школярів і студентів, спрямовані на популяризацію аграрних професій); конкурси та олімпіади (підтримка учнівських та студентських змагань у сфері агрономії, екології та бізнесу).

5. Підтримка екологічної освіти – екоосвітні програми (компанія проводить тренінги і заходи для підвищення екологічної свідомості серед молоді); освітні заходи в громадах (реалізація програм із правильного поводження з відходами, енергоефективності та збереження природних ресурсів).

6. Розвиток місцевих громад – навчання місцевої молоді (у регіонах, де працюють підприємства МХП, впроваджуються освітні програми для молоді, допомагаючи їй отримати професійні знання і навички); фінансування шкіл (надання матеріальноїпідтримки школам у сільських громадах).

7. Програма «МХП СТАРТ» – спеціальний проєкт для студентів, які бажають отримати практичні знання у сфері агробізнесу. Програма включає стажування, навчання від експертів і можливість долучитися до реальних проєктів компанії [3].

О. Раєвнєва, І. Аксьонова, В. Остапенко М. [4] стверджують: «Для створення сприятливих умов розвитку взаємовідносин між ЗВО та бізнесом в Україні потрібно вдосконалити законодавство країни в частині надання більшої автономності ЗВО в управлінні та фінансуванні освітньої діяльності; передбачення можливості участі бізнес-структур у цьому процесі; передбачення можливості створення й діяльності інноваційних підприємств шляхом об'єднання зусиль і ресурсів підприємств і ЗВО для реалізації проектів і програм у сфері досліджень та розвитку; надання пільг підприємствам (у т.ч. і фінансових), які підтримують ЗВО (наприклад, пріоритет у працевлаштуванні надають найкращим випускникам ЗВО)».

Підтримка бізнесом освіти є важливим принципом для соціально-

економічного розвитку країни. Подальша інтенсифікація цієї співпраці може відбуватися за такими напрямами:

– співпраця бізнесу із закладами освіти щодо удосконалення освітнього процесу (розробка сучасних освітніх програм, організація курсів, семінарів і воркшопів за участю експертів з бізнесу, впровадження дуальної освіти);

– інвестиції у технології та інфраструктуру (надання технічного обладнання, програмного забезпечення або коштів на модернізацію лабораторій, класів, центрів навчання, підтримка розвитку STEM-освіти через створення інноваційних центрів і технопарків);

– розширення стипендій та фінансової підтримки студентів (запровадження корпоративних стипендій для талановитих здобувачів або тих, хто навчається за дефіцитними спеціальностями, фінансування програм підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників);

– підтримка стартапів та інноваційних проектів (організація конкурсів і грантів для здобувачів і молодих науковців, створення бізнес-інкубаторів і акселераторів у закладах освіти);

– розвиток soft skills у студентів (проведення тренінгів із розвитку лідерських, комунікативних, підприємницьких навичок, підготовка до працевлаштування через програми стажувань, менторство);

– цифровізація освіти (розробка онлайн-курсів, платформ та мобільних додатків для навчання);

– просування культури корпоративної соціальної відповідальності (створення довгострокових програм підтримки освіти в межах стратегії КСВ, підтримка шкіл, університетів або освітніх ініціатив у громадах, де працює бізнес);

– підтримка наукових досліджень (фінансування наукових проектів, які мають практичну цінність для бізнесу).

Такі ініціативи не лише допомагають підвищити якість освіти, але й створюють умови для підготовки фахівців, які відповідають сучасним реаліям економіки і суспільному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Захарін С. В. Економічний механізм інституційної взаємодії науки, освіти і бізнесу. *Економічний механізм інституційної взаємодії науки, освіти і бізнесу*. Київ : КНЕУ, 2010, С. 321–332. URL: https://surl.li/lfczfp (дата звернення: 20.01.2025).

2. Бержанір А. Л. Інституційна підтримка соціальної відповідальності бізнесу як необхідна передумова його розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 1. С. 12–14. URL: https://surl.li/yjpnsc (дата звернення: 18.01.2025).

3. МХП. Сталий розвиток. https://mhp.com.ua/uk/stalyy-rozvytok (дата звернення: 21.01.2025).

4. Раєвнєва О. В., Аксьонова І. В., Остапенко В. М. Порівняльний аналіз та узагальнення досвіду партнерства між ЗВО та бізнес-середовищем. *Проблеми економіки.* 2018. № 4(38). С. 30–42. URL: https://surl.li/kflaih (дата звернення: 22.01.2025).

БЕРЕЗІВСЬКИЙ ЯРОСЛАВ, СЮТА СВЯТОСЛАВ, МАТВЕЄВ ОЛЕКСАНДР
Концепційні засади забезпечення економічної безпеки регіону на інноваційних засадах..... **762**

БЕРЖАНІР АНАТОЛІЙ
Основні напрями діяльності аграрних компаній із підтримки освітньої сфери..... **765**

БІЛОКІНЬ ОЛЕКСІЙ
Роль прямих іноземних інвестицій у фінансовій глобалізації: виклики та можливості для економічного розвитку..... **768**

БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ ВОЛОДИМИР, САМОЙЛЕНКО ЄВГЕН
Фрустрації авангардного економічного розвитку: від небезпек етатизму до лещат тіньового сектору..... **771**

БОДНЯ ДМИТРО. Науковий керівник – **ГУЛИК ТЕТЯНА**
Електронні сервіси Державної Податкової Служби України (ДПСУ) як важлива складова клієнтського сервісу для платників податків..... **773**

БОЙКО ІГОР. Науковий керівник – **БЕЖЕНАР ІННА**
Аграрне підприємництво в Україні: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку..... **776**

БОЙКО РУСЛАН
Визначення окремих показників аналізу інвестиційної активності в регіональній економіці..... **778**

БОНДАРЕНКО ДАР'Я. Науковий керівник – **СУКРУШЕВА ГАННА**
Стратегія розвитку молодіжного кадрового потенціалу в публічному управлінні..... **780**

БУГАЙЧЕНКО НАТАЛІЯ. Науковий керівник - **СУХОСТАВЕЦЬ АНДРІЙ**
Вплив технологічних і соціальних змін на мотиваційні системи..... **783**

БУГРІМЕНКО РОМАН
Сучасні підходи до оцінки іноваційного потенціалу підприємства..... **785**

БУРДАШ УЛЯНА
Проблеми функціонування національної інноваційної системи України..... **788**

ВАХОВСЬКА АЛІСА.
Науковий керівник - **КОЛІСНИК ОЛЕНА**
Застосування штучного інтелекту у фінансовому обліку для оцінки інвестиційних ризиків..... **790**

ВЕРБИЦЬКА ГАЛИНА
Публічне управління як драйвер післявоєнного економічного відновлення України..... **792**

ВИГОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, ГРЕСЬ БОГДАН, РИВАК РОСТИСЛАВ
Науковий керівник – **ВАСИЛЬЦІВ ТАРАС**
Посилення економічної мобільності мсп в системі заходів регіональної політики розвитку ринку праці і зміцнення соціальної стійкості регіону..... **794**

ГНАТЮК АЛЛА
Макроекономічні чинники добробуту: виклики та перспективи для України **797**

ГРИЦЕНКО НАТАЛЯ
Доцільність удосконалення процесу управління інвестиційними ризиками транспортної галузі..... **800**

ГРИЦЕНКО НАТАЛЯ
Інноваційний вплив на розвиток економіки у сфері транспортної логістики **803**